

Meulenproat

Molenstichting
Midden- en Oost-
Groningen

Inhoudsopgave

2. *Voorwoord van de voorzitter*
4. *Wetenswaardigheden uit het bestuur*
6. *In Memoriam Roelof Mantingh*
7. *Molenaars, moleninstandhouders, molenvrijwilligers. Een serieus vak behoeft een serieuze organisatie*
8. *Organogram*
10. *Activiteitencommissie*
11. *Technische commissie*
12. *Archiefcommissie*
13. *Communicatiecommissie*
14. *De Grootte Poldermolen en zijn biotoop*
15. *Jaarlijkse fietstocht Roegwold, zaterdag 2 augustus 2025*
16. *Afscheid molenaar Grieto de Vries*
18. *Voetballertjes vv Siddeburen op avontuur in Stel's Meulen*
20. *Verslag schoolbezoek dr. Aletta Jacobs College aan De Ruiten*
22. *Werken op een molen? Meld je aan!*
24. *Prinsjesdag*
26. *Spectaculair erfgoed bij molen Entreprise in Kolham*

Voorwoord van de voorzitter

Reint Huizenga

Voor u ligt het eerste exemplaar van onze nieuwe periodiek "Meulenproat". Een andere titel, maar de contributoren, redactieleden en vormgever zijn gelijk gebleven. Het was de afgelopen maanden prachtig "draaiweer" voor onze molens en hopelijk blijft dat nog even zo.

Voor de MsMOG verliep, in personele zin, de zomerperiode iets minder gunstig. Op 2 augustus 2025 is Roelof Mantingh overleden. Roelof was, als voorzitter van de Molenstichting Oldambt, één van de oprichters van de Molenstichting Midden- en Oost-Groningen (MsMOG). Verderop in deze Meulenproat kunt u hierover meer lezen.

Verder hebben wij op 19 september jl. wegens afnemende gezondheid afscheid moeten nemen van een icoon uit ons molenaarsbestand namelijk Grieto de Vries. Elders in deze Meulenproat leest u meer over

dit afscheid. Ook een ander icoon, Henk Helmantel, zal als molenaar van De Ruiten terugtreden. Beide heren hebben, ieder op hun eigen manier, bijgedragen aan de ontwikkeling van de MsMOG en dan vooral in de wereld van de molenaars op zowel gemeentelijk, provinciaal als landelijk gebied.

Positief nieuws is er ook te melden. Een provincie mag één keer in de 12 jaar (12 provincies) een "Burgerdeputatie" van 50 vrijwilligers naar Prinsjesdag sturen. Dit jaar was de provincie Groningen aan de beurt en kregen wij als vrijwilligersorganisatie het verzoek om 30 vrijwilligers te selecteren om dit festijn mee te maken. De provincie was onder de indruk van onze organisatie, PR & communicatie en onze activiteiten en had daarom besloten, ons te benaderen. Een enorme eer, omdat in de provincie ettelijke vrijwilligersorganisaties actief zijn. Wij zijn dan ook aan de slag gegaan om 30

vrijwilligers met hun gegevens wegens een antecedentenonderzoek te selecteren. De uitleg en voorbereiding vond op 8 september in het provinciehuis plaats en de dag zelf (dinsdag 16 september) was een hele belevenis! Verderop in deze Meulenproat meer over deze Prinsjesdag.

Vermeldenswaard - en dan met name toekomstgericht - is, dat er bewegingen gaande zijn tot meer overleg binnen de molenwereld in de provincie Groningen. Overleg met andere molenstichtingen en organisaties, waarbij o.a. de overname van molens aan de orde komt. Hier dient de problematiek van de roeden en wieken beslist genoemd te worden. Veel molens kunnen hierdoor niet meer draaien. En zoals bekend is en ook in spreukvorm bestaat: "Stilstand is achteruitgang".

Ook is ons streven om nog steeds 2 molenaars/moleninstandhouders per molen te krijgen, hetgeen voor ons betekent, dat wij minimaal 20 molenaars nodig hebben, liever een paar meer, bijvoorbeeld 25.

Na afronding van onze opleiding bij molen Entreprise te Kolham is het de bedoeling, met een nieuw traject tot het opleiden van moleninstandhouder te beginnen. Mocht u zich geroepen voelen, dan bent u van harte welkom.

Ook hierover nadere informatie in dit bulletin. Tot slot wens ik u veel leesplezier met deze eerste Meulenproat en nog steeds kunnen reacties of eventuele andere opmerkingen naar redactie@msmog.nl gestuurd worden.

Wetenswaardigheden uit het bestuur

Reint Huizenga

Onderstaand treft u puntsgewijs en in willekeurige volgorde een aantal wetenswaardigheden uit het bestuur aan van de afgelopen maanden.

1. In de afgelopen periode is de MsMOG veranderd van provider, daar plotsklaps het contract door de vorige werd opgezegd en o.a. de website in alle facetten niet meer functioneerde. Dankzij een behoorlijke inspanning van onze ICT-er Henk Klöpping is eind augustus het probleem gelukkig weer opgelost. De website zal worden opgesplitst in een deel gekoppeld aan en ingevuld door de communicatiecommissie en een deel door het Leerteam, verantwoordelijk voor onze eigen opleiding.

2. In het Voorwoord is reeds iets geschreven over de personele situatie. In aanvulling hierop kan ik meedelen dat een nieuwe vrijwilliger is toetreden, namelijk Jim Meeuwissen. Jim is primair werkzaam bij/op molen De Dellen en is ook in opleiding tot molenaar bij het Gilde van Vrijwillige Molenaars.

3. Behalve Bernard Koning is ook Jacco de Maat toetreden tot het Leerteam. Hij zal tevens de opleiding bij het Gilde van Vrijwillige Molenaars gaan doen. Henk Klöpping is de hoofdopleider. Hier moet zeker vermeld worden, dat Jacco een heel bijzonder traject bij de MsMOG heeft doorlopen: hij is binnengekomen als vrijwilliger, heeft vervolgens de cursus molengids gevolgd, daarna de afzonderlijke opleidingen als Cemi op een korenmolen én Cemi op een poldermolen (twee certificaten) en is vervolgens geëindigd op 18 april 2025 als molenaar bij het Gilde

van Vrijwillige Molenaars. Een uniek traject dat het vermelden zeker waard is!

4. Elders in deze Meulenproat vindt u nadere informatie over het Erfgoedstpektakel op 2 en 3 augustus bij onze molen Entrepriise te Kolham.

5. Stappen zijn gezet over het aanbieden van onderwijs en lespakketten aan het basisonderwijs. Dit project wordt gecoördineerd door bestuurslid Tim Smit, die tevens de functie van coördinator onderwijs bij de MsMOG zal bekleden. Ook zal Tim, in samenwerking met anderen, o.a. Erfgoed Groningen, een project Sprekend Erfgoed voor nieuwe Nederlanders gaan coördineren.

6. Het bestuur heeft de intentie, dit najaar alle vrijwilligers van de MsMOG een basale EHBO-cursus aan te bieden inclusief reanimatie en gebruik van een AED.

7. Ook is het bestuur bezig, ideeën te ontwikkelen om via legaten e.d. gelden te verkrijgen. Tegenwoordig wordt hier in de media veel aandacht aan besteed. Mocht u als "expert" zich geroepen voelen, om ons hierin te ondersteunen, dan bent u van harte welkom. U kunt dan contact opnemen met het bestuur via secretaris@msmog.nl.

8. Onze molens zijn allemaal in goede conditie en volledig draaivaardig. Natuurlijk zijn er af toe "kleine dingen" die besproken en opgelost (moeten) worden. Dit loopt prima via onze Technische Commissie onder leiding van bestuurslid Hilke Janssen en via onze technisch adviseur Anne Wieringa en zijn bureau.

9. Gesproken is met Marketing Groningen, Midden-Groningen en Oldambt om meer toeristen en belangstellenden bij onze molens te krijgen en iets meer te bieden. Wij moeten bouwstenen aanleveren om een goed product te maken. Hier wordt momenteel over nagedacht.

10. Zaterdag 23 augustus ontving het Leerteam samen met een aantal bestuursleden 5 personen van molenstichting de Fakkert uit Hoonhorst, gemeente Dalfsen (Overijssel). De ontmoeting vond plaats in de

molenshuur.

Molen Fakkert is eigendom van de gemeente Dalfsen. Het gezelschap kwam naar Noordbroek, omdat men zeer geïnteresseerd is in onze Cemi-opleiding. Henk Klöpping gaf gedetailleerd uitleg over onze opleiding in relatie tot die van het Gilde. Het gezelschap was onder de indruk en allerlei ideeën werden geopperd, bijvoorbeeld het implementeren van onze opleiding in hun praktijk of mensen uit Dalfsen bij ons bepaalde onderdelen van de opleiding te laten volgen. Nader overleg zal zeker in de toekomst plaatsvinden.

Colofon

Nieuwsbrief Molenstichting Midden- en Oost - Groningen

Jaargang 6

Nummer 8, November 2025

Niets uit deze uitgave mag op welke wijze dan ook worden overgenomen zonder voorafgaande toestemming van de auteurs en/of rechthebbenden. De redactie behoudt zich het recht voor stukken te redigeren en/of in te korten.

KOPIJ AANLEVEREN

Vóór 1 Maart 2026

REDACTIE

Annet Brinkgreve, Bert Steenhuizen en Willy Baas

EINDREDACTIE

Annet Brinkgreve

VORMGEVING

Niek de Boer

AAN DIT NUMMER WERKTEN MEE

Willy Baas, Jan Jakob Boersma, Rob Cloin, Reint Huizenga, Hilke Janssen, Jacco de Maat, Fred Nieborg, Greetje Schipma, Jan Slagter, Tim Smit, Bert Steenhuizen en Harry Westerhof

CONTACT

www.msmog.nl

willybaas@home.nl

DONATIES

IBAN: NL56 RABO 0359 0555 08

Een éénmalige bijdrage kunt u storten onder vermelding van 'éénmalige bijdrage'.

Er wordt gewerkt aan het beschikbaar maken van iDeal, zodat u uw donaties nog eenvoudiger over kunt maken.

@ 2025 MsMOG communicatie commissie

In Memoriam Roelof Mantingh

Het bestuur

Ons bereikte het bericht, dat Roelof Mantingh op 4 augustus 2025 is overleden. Hij werd geboren op 18 juni 1941 en woonde vele jaren in Nieuw Scheemda. Het lot trof hem de laatste jaren zwaar, zowel fysiek als mentaal. Na prostaatkanker werd hij twee keer getroffen door een hersenbloeding. Hij moest veel laten gaan en trok zich terug. Dit voorjaar werd hij opgenomen in een verzorgingstehuis, omdat thuisblijven bij Tinie niet meer ging.

We kenden Roelof als een aimabele, sociaal bewogen man. Een man, die zich jarenlang heeft ingezet voor de gemeenschap. Hij deed dat bijvoorbeeld als voorzitter van de kerkcommissie. Hij was een man van feiten, die altijd op zoek was hoe dit zo goed mogelijk toe te passen en te regelen voor de organisatie en de mensen die het betreft. Hij kende een zware periode na het overlijden van zijn echtgenote Ge in 2008. Na verloop van tijd vond hij een nieuwe partner in Tinie en vertrok naar Vries.

Hij was jarenlang voorzitter van de Molenstichting Oldambt. Tijdens de fusiebesprekingen met het bestuur van de Slochter Molenstichting liet hij ons weten, zelf terug te treden als bestuurslid in het vertrouwen dat de toekomst van de molens van de Molenstichting Oldambt was verzekerd.

Roelof was een bekende persoonlijkheid in de regio. Enkele bestuursleden hebben hem nog leren kennen tijdens de fusiebesprekingen 2014-2015, meerdere molenaars en vrijwilligers van onze huidige Molenstichting Midden- en Oost-Groningen kenden hem al langer en spreken in warme woorden over hem.

Voor Roelof nu rust en geen pijn meer. Dat hij moge rusten in Vrede.

Molenaars, moleninstandhouders, molenvrijwilligers. Een serieus vak heeft een serieuze organisatie

Rob Cloin

Molens zijn een belangrijk onderdeel van het cultureel erfgoed en dragen in maatschappelijk en landschappelijk opzicht bij aan de kwaliteit van de leefomgeving. Dat weten wij als vrijwilligers als geen ander.

MsMOG is de laatste jaren gegroeid: 12 molens en 55 vrijwilligers. En om alle molens van onze organisatie in stand te houden zijn er veel mensen van verschillende disciplines nodig. Van molenambacht, molen-technisch onderhoud, kennis over veiligheid, bestuurlijke- en projectleiding tot en met promotie en PR.

En van technische-, economische-, juridische-, maatschappelijke tot en met subsidiekennis, om er maar enkele te noemen.

En waar veel mensen met elkaar werken, is organisatie en communicatie van het grootste belang. Ook zal men van elkaar moeten weten wie wat en wanneer doet.

Toen ik als nieuwe vrijwilliger bij de organisatie kwam, had ik een groot aantal vragen o.a. over de vrijwilligers: wie doet wat en waar moet ik ze plaatsen? Welke molenaar hoort bij welke molen, welke vrijwilliger bij welke commissie? Wie zijn de voorzitters van die commissies? Hoeveel commissies zijn er? Wie zit er in het bestuur en wat is hun verantwoordelijkheid of specialiteit?

Als onafhankelijk adviseur heb ik dit bij veel organisaties gezien, dus was mij dit niet vreemd. Toen heb ik een organisatiestructuur (organogram) gemaakt en ben ik de namen van mensen gaan invullen en al ras werd mij in één oogopslag duidelijk, hoe het allemaal in elkaar stak. Wie ik bijvoorbeeld waar kan vinden voor mijn vraag over een bepaald onderwerp.

Regelmatig moet ik namen in het organogram wijzigen, wat duidelijk maakt, hoe dynamisch de organisatie is en hoe belangrijk een dergelijk organogram ook is.

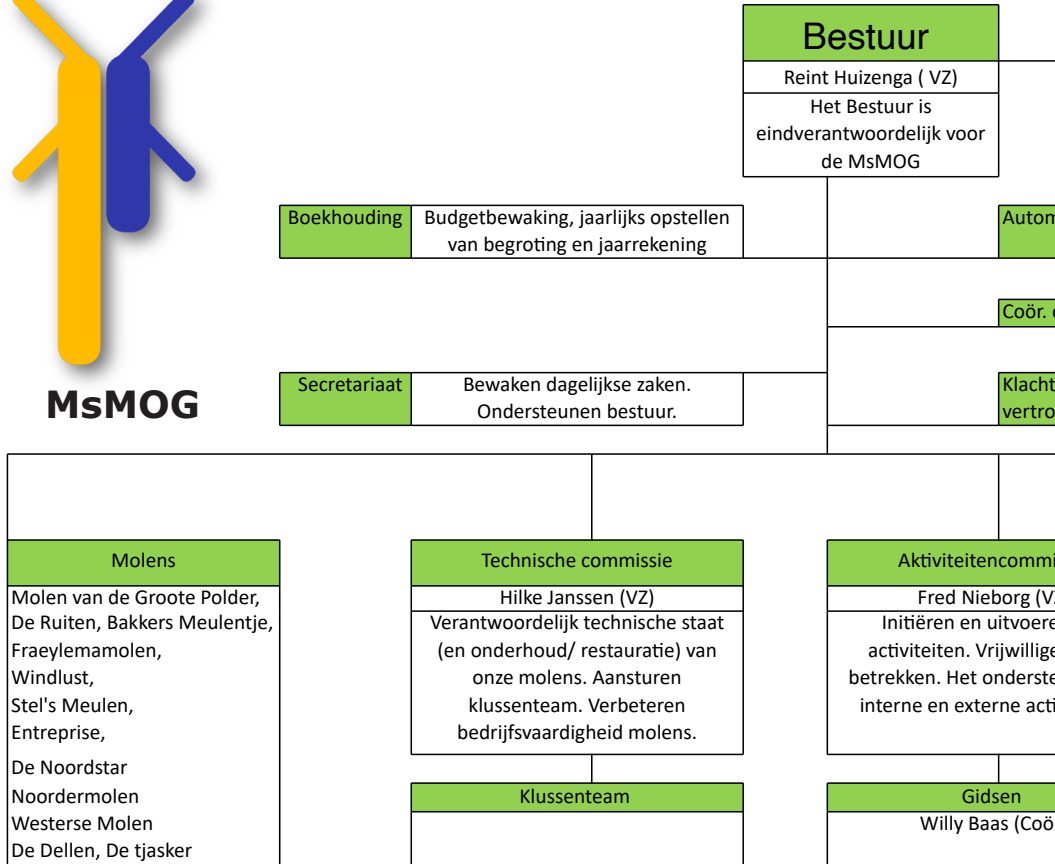
Duidelijkheid en korte lijnen maken een organisatie toekomstbestendig, slagvaardig en efficiënt. Het moet tenslotte ook leuk werken zijn in een vrijwilligersorganisatie.

Organogram

Rob Cloin

MsMOG

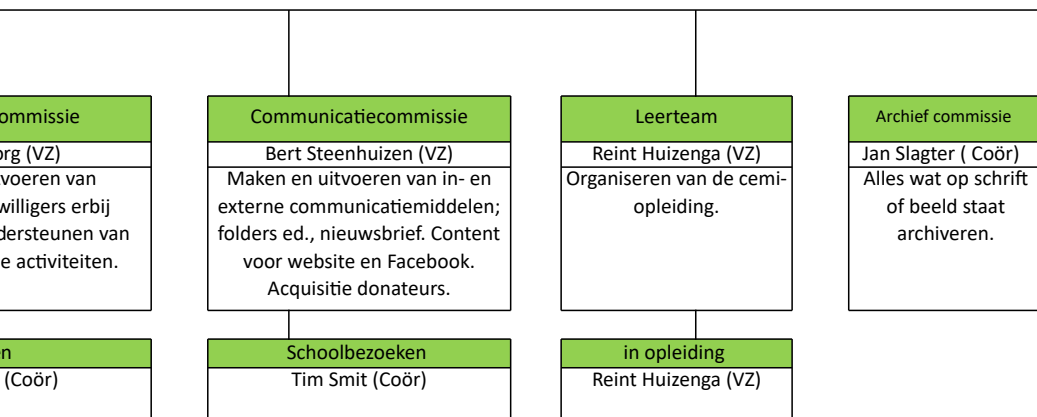

	Adviseurs
	Adviseren het bestuur

Automatisering	Beheren systeem, advies en helpfunctie
-----------------------	--

Coör. onderwijs	Coördineren van schoolbezoeken en lessen
------------------------	--

Klachtenfunctie vertrouwenspers.	Afhandeling interne klachten
---	------------------------------

Molen van de Groote Polder	Henk Klöpping, Marco Doornbos*
De Ruiten	Koen van der Zwaag*
Bakkers Meulentje	Koos Uil (tijdelijk)
Freylemamolens	Koos Uil, Jan Wehrmeijer*
Windlust	Lex van der Gaag / Jacco de Maat
Stel's Meulen	Eduard Vroom, Chris West, Harm Kuipers*, Harry Blankena*
Molen de Entreprijs	Bernard Koning
Molen de Noordstar	Martin van Doornik, Lolke Lijzenga* Taeke Overdijk*
De Noordermolen	Vincent Mathlener Marjolein Heins*
De Westerse molen	Wim van Rheen / Arnold Wieringa
De Dellen	André Schuthof
De Tjasker	
* moleninstandhouder	

Activiteitencommissie

Fred Nieborg

De Activiteitencommissie is in de afgelopen periode actief geweest op diverse gebieden en kan terug kijken op een succesvolle tijd. Er zijn door verschillende omstandigheden wel enkele personele wisselingen geweest, waardoor we nieuwe leden heel goed kunnen gebruiken. Dus hierbij een oproep: wanneer je iets op het gebied van activiteiten wilt doen, meld je dan aan. Je bent van harte welkom.

De commissie bestaat uit de volgende personen: Gerhard Landman, Willy Baas, Greetje Schipma, Bert Steenhuizen, Reint Huizenga, Wim v Rheen, Fred Nieborg en ook Rob Cloin is regelmatig aanwezig.

Zoals al eerder vermeld hebben we de informatie van 2025 over de 2 fietsrondjes langs de molens van de MsMOG uitgebreid met een Duitstalige versie. Dit gebeurde op verzoek van diverse campings en hotels en blijkt een succes te zijn! Duitse gasten maken veelvuldig gebruik van de brochures, er moesten zelfs extra exemplaren gedrukt worden.

Ook de Beachflag-actie (bij alle molens een Beachflag, zodat men kan zien, dat de molenaar aanwezig is) is opgetuigd. Deze actie is bedoeld, om samen met sponsors gelden te genereren ten behoeve van de Molenstichting. Inmiddels is het een bedrag van € 5.000 voor de komende 5 jaar.

In het laatste kwartaal van 2025 zijn er diverse najaarsmarkten in de regio van de Molenstichting zoals de Slochtermarkt op de eerste woensdag van oktober en de Adrillenmarkt te Winschoten op 3 november. Onze commissie heeft besloten, om deze 2 markten als testcase in te plannen en er een kraam te huren met de bedoeling, de MsMOG te promoten en donateurs te werven.

Tevens wordt er door verschillende mensen hard gewerkt aan de ontwikkeling van wandelommetjes langs de molens van Kolham, Harkstede en Noordbroek. Ook gemotoriseerde routes met de auto of motor langs de molens van MsMOG zijn in de maak.

Kortom: de activiteitencommissie is zeer actief en altijd op zoek naar nieuwe ideeën! Mocht u zich geroepen voelen, een bijdrage te willen leveren, dan zien we uw reactie graag tegemoet.

Technische commissie

Hiike Janssen

Kort voor Kerst is er druk gestucadoord bij de Entreprise en Stel's Meulen. Hierdoor hebben we de vouchers van NAM (aardbevingschade) en de SIM over de afgelopen periode naar behoren kunnen afronden.

Het 1e kwartaal is gebruikt om de SIM voor de komende periode 2025-2030 administratief in te regelen. Verder heeft het bestuur voor 2025 het hoogholtje bij De Dellen en de Bronsmotor bij de Windlust tot prioriteit verklaard.

Ook het draai- en maalvaardig maken van de molens, met name de Entreprise, Noordermolen en Noordstar, zullen de nodige aandacht vragen. Door de enthousiaste teams blijft dit bijna als vanzelf bovenaan de agenda's staan en worden de benodigde stappen gezet.

2025 is het jaar van de molenbiotoop. Op 4 april en 19 mei zijn we daarover per molen met de molenaars / moleninstandhouders in

gesprek gegaan en er staat nog een sessie op de planning. We interpreteren het dan wat breder: wat is de relatie met de burens, is de molen met directe omgeving aantrekkelijk voor bezoekers, wat zijn de afspraken qua onderhoud, hoe zit het formeel met de biotoop en hoe ligt dat vast in de nieuwe omgevingswet.

De omgeving van de molens blijft aandacht vragen door bouwplannen in de buurt, maar ook door het verder doorgroeien van bomen. Hierin proberen we vast te houden aan eisen qua molenbiotoop in de formele omgevingsplannen, maar óók door in gesprek te gaan met de gemeente en de beheerders van bomen in de omgeving.

Half juli werd eerst het schilderwerk van de Fraeylemamolen opgepakt, gevolgd door dat van de Molen van de Groote Polder. Op 17 september zijn de werkzaamheden afgerond en is de hoogwerker afgevoerd.

Archiefcommissie

Jan Slagter

Er komt schot in de zaak. Het is lastig werken, omdat het hier gaat om meerdere archiefvormers. De archiefbestanden, die vallen onder de Slochter molenstichting zijn door verschillende functionarissen uit die stichting samengesteld en gedeponereerd bij het waterschap. Dus meerdere personen hebben hier hun archief achtergelaten.

Hierdoor zijn er behoorlijk wat archiefbescheiden, die meerdere malen voorkomen, hetgeen natuurlijk lastig is, omdat ze óók nog een keer verdeeld zijn over verschillende dossiers en dozen van de verschillende eigenaren.

Verder heb ik al een keer eerder aangegeven, dat met name emailverkeer en gekopieerde stukken veel papier opleveren, waarbij het niet altijd duidelijk is, welke het origineel is. Belangrijk is om zoveel mogelijk het origineel te archiveren. Lukt helaas niet altijd. Het uitzoeken kost dus de nodige tijd en met 2 en een half uur in de week gaat het niet hard. Het archief van de beide voorlopers, Slochteren en Oldambt, loopt vanaf hun oprichting tot aan het moment van samenvoeging, dus tot juni 2015. Deze twee hoop ik in 2026 af te ronden in de vorm van een beschrijvende inventaris, d.w.z. een overzicht van het archief, waarin een bepaalde systematische ordening wordt gehanteerd met daarin de geschiedenis van de archiefvormende instantie, een voorwoord, een inleiding met uitleg en uiteraard een overzicht van de archieven zelf.

Communicatiecommissie

Bert Steenhuizen

Vanuit de communicatiecommissie zet ik enkele feitjes voor u op een rij die relevant zijn uit de afgelopen periode.

1. De commissie is qua samenstelling veranderd. Anita Kiss is in goed overleg uit de commissie gestapt. Zij blijft wel voor de distributie van Meulenproat zorgen in het gebied Scharmer en Harkstede.
2. Rob Cloin is dit jaar toegetreden tot de communicatiecommissie ter versterking. Daar zijn we heel blij mee.
3. De contacten met ZO! Groningen en Marketing Midden Groningen helpen om onze zichtbaarheid te vergroten voor het brede publiek.
4. Er zijn weer diverse momenten geweest waarop de molenstichting publiciteit heeft gekregen in de media. Er is aandacht geweest voor het erfgoedseptakel in augustus bij de molen de Entreprise in Kolham bij o.a. DvhN en RTV Midden-Groningen.
5. Bovendien heeft RTV Midden-Groningen onder meer aandacht besteed aan de educatie activiteiten van de molenstichting richting het basisonderwijs in de gemeenten Oldambt en Midden-Groningen.
6. Ook de eigen opleiding om moleninstandhouders op te leiden is weer onder de aandacht gebracht in de media.
7. RTV-Noord heeft een uitzending gedaan bij molen de Noordstar in Noordbroek.
8. Marketing Midden-Groningen heeft in mei filmopnamen gemaakt in Noordbroek t.b.v. promotie van de provincie Groningen en tevens zijn er filmopname gemaakt bij molen de Fraeylema voor promotiedoeleinden.
9. Binnen de MsMOG wordt gewerkt om één of meer filmpjes te maken voor kinderen. In dit najaar zal hier verder vorm aan worden gegeven.
10. De bedoeling is alle molens van de MsMOG te voorzien van beachflags. Als de molen open is kan de molenaar dat aan het publiek laten weten door de vlag neer te zetten.
11. Op heel veel plaatsen in onze regio zijn folders van de twee fietsrondjes van MsMOG neergelegd. Deze folders zijn niet alleen gedrukt in het Nederlands, maar ook de Duitstalige versie waren in trek. Het is een herhaald groot succes gebleken en voorzien duidelijk in een behoefte bij het publiek.
12. De nieuwsbrief heeft nu definitief een andere naam gekregen: Meulenproat. Het aantal mensen dat de nieuwsbrief ontvangt neemt gestaag toe. Dat is mooi, want daarmee onderstreept het de belangstelling van mensen voor onze molens als cultureel erfgoed.
13. Tenslotte proberen we informatie over MsMOG breed te delen via onze website en facebook.

De Groote Poldermolen en zijn biotoop

Jan Jakob Boersma

De Groote Poldermolen bij Slochteren, gebouwd in 1783, is een historische poldermolen die oorspronkelijk werd gebruikt om de Groote Polder (460 hectare) droog te houden. In 2015 is de molen grotendeels gerestaureerd en het beheer is sindsdien in handen van de Molenstichting Midden- en Oost-Groningen (MsMOG).

In 2011 werd het bestemmingsplan Verlengde Veenlaan vastgesteld, waarmee de bouw van circa 40 woningen nabij de molen werd toegestaan. Hierbij is echter nagelaten om de molenbiotoop juridisch vast te leggen. Dat de Groote Poldermolen zelf onderdeel is van het naastliggende bestemmingsplan Buitengebied, waarin wel een molenbiotoop is opgenomen, betrof dit toch wel een complicatie. Dit, omdat de dichtstbijzijnde woning op circa 200 m afstand noordoostelijk van de molen gebouwd zou kunnen worden. Gelukkig leidde dit niet tot problemen, aangezien de woningbouw toentertijd door geringe vraag grotendeels stilviel. Wel groeide de wens van omwonenden en gemeente om het aantal woningen te verminderen.

Daarom werd in 2022 besloten het plan terug te brengen naar 20 woningen, wat gunstig is voor de molenbiotoop. MsMOG diende begin 2023 een zienswijze in tegen een voorwaarde in het ontwerpplan, waarin per bouwvergunning een apart biotoopadvies vereist werd. Zij pleitte voor één overkoepelend advies vooraf, dat in het bestemmingsplan wordt verankerd. Deze zienswijze werd door de gemeente overgenomen.

In overleg met de gemeente Midden-Groningen, Erfgoed Groningen, De Hollandsche Molen en Wieringa Bouwadvies uit Winsum is besloten de maximale bouwhoogte van de woningen te beperken tot 8 meter. Dit gecombineerd met vergroten van de afstand van de molen tot de dichtstbijzijnde woning tot een kleine 300 meter (was 200 meter). In combinatie met de gebruikelijke molenbiotoop-formule is dit dan ook verankerd in het aangepaste bestemmingsplan.

MsMOG spreekt van een zeer positieve samenwerking met de gemeente Midden-Groningen, die actief rekening houdt met de molenbiotopen van de 9 molens in haar gebied en hierover vroegtijdig structureel overleg voert.

Jaarlijkse fietstocht Roegwold, zaterdag 2 augustus 2025

Greetje Schipma

De dag begint zoals voorspeld met regen, regen en nog eens regen. Bij de Houtstek in Slochteren op weg naar de Fraeylemamolen zie ik, dat er tóch een paar ingepakte fietsers in de startblokken klaar staan. Dat zijn de doorzetters! Bij de Fraeylemamolen is alles klaar en de molen draait al, wat een feestelijk gezicht met de vlaggetjes. Koos Uil, Jan Wehrmeijer en ik zijn er ook klaar voor. Wat zal deze dag ons brengen....

Veel deelnemers wachten eerst de weersberichten af en beginnen zoals verwacht daardoor later. Door deze late start duurt het behoorlijk lang voor de eerste stempelaars binnenkomen, maar dat mag de pret niet drukken. We krijgen ondertussen steeds appjes over de stand van zaken. Over het aantal starters, weerberichten en de nodige foto's, gelukkig ook met zon! Langzamerhand komen de deelnemers dichterbij. Iedereen is vol goede moed, want ondertussen is het droog geworden. De algemene reactie is: een schitterende fietstocht met weer nieuwe weggetjes en paadjes. Fijne locaties om de stempel te halen met diverse activiteiten incl. de verzorging voor de inwendige mens. Er zijn altijd wel bekenden uit de omgeving of van vroeger bij en dan maak je nog even een extra praatje. Helaas is het na een periode van mooi weer toch opnieuw buig en fungeren we als het al te erg is ook als schuilplek. Nog even goede moed inspreken, nog een klein eindje en je bent bij de Houtstek. Oh ja, Kolham is ook een startpunt geweest, dan nog even doorzetten!

Koos en Jan laten geregeld een aantal bezoekers de molen zien, net als Koos zijn kleinzoon Thomas. Die is stempelaar en tegelijkertijd jonge molengids. Eén fietser heeft pech, kreeg vlak bij het Slochterdiep een lekke band en is lopend op weg naar huis, gelukkig wel in Slochteren. De rest van het gezin fietst door. Helaas voor de organisatie is 167 bezoekers een erg laag aantal vergeleken met voorgaande tochten met mooi weer. Vorig jaar ruim 600 deelnemers en dat gaf op de stempelposten een drukte van belang.

Het is een relaxte dag geweest en we besluiten na de laatste fietser om de boel op te ruimen en af te sluiten. Omstreeks 17 uur gaan we naar huis, iets later dan gedacht, maar we kijken terug op weer een mooie dag in de reeks Roegwold fietstochten. Ben benieuwd of er volgend jaar weer een molen als stempelpost is. Dan doe ik weer mee.

Afscheid molenaar Grieto de Vries

Bert Steenhuizen

Afgelopen vrijdag, 19 september, heeft Grieto de Vries afscheid genomen van de molenstichting Midden- en Oost-Groningen. In een relatief klein gezelschap werd tijdens een lunch Grieto in het zonnetje gezet. Een afnemende gezondheid heeft hem doen besluiten te stoppen als molenaar. "Het lukt niet meer".

Na een welkomstwoord door voorzitter Reint Huizenga werd door Nicole Bakker, directeur van De Hollandsche Molen (DHM) en Johan van Dijk, voorzitter commissie Erkenningen van de DHM een oorkonde aan Grieto uitgereikt vanwege zijn inzet en verdiensten voor de oude culturele molens, het behoud ervan en het ambacht van molenaar. Tevens waren aanwezig Roeli Broekhuis, directeur Erfgoedpartners in Groningen, enige huidige

& oud- bestuursleden en zijn collega's van Stel's Meuln te Harkstede, die Grieto een ludiek cadeau overhandigden.

Hieronder ziet u een overzicht van Grieto's activiteiten als molenaar en (bestuurs)lid bij diverse molenstichtingen, molenwerkgroep Oost-Groningen en molen-gerelateerde instellingen:

- Is meer dan 36 jaar molenaar geweest op molen De Noordstar in Noordbroek en Stel's Meuln in Harkstede en ook heeft hij op diverse andere molens gedraaid
- Heeft aan de wieg gestaan, is bestuurslid geweest en is nog steeds lid van de molenwerkgroep Oost-Groningen
- Is mede-oprichter geweest en heeft

jarenlang als secretaris gefunctioneerd van de Molenstichting Oldambt

- Is voorzitter, secretaris en penningmeester geweest van de Vereniging Vrienden van de Groninger molens (nu onderdeel van Erfgoed in Groningen)

- Is bestuurslid geweest van de stichting De Groninger molen (nu onderdeel van Erfgoed in Groningen)

- Is bestuurslid geweest van het Groninger Molenarchief (nu onderdeel van Erfgoed in Groningen)

- Is bestuurslid geweest van het Groninger Molenhuis en daaraan gekoppeld Erfgoedpartners Groningen

- Is lid geweest van de Molenadviesraad van De Hollandsche Molen

- Is bestuurslid geweest van de museumwerkplaats molenmaker Wiertsema

- Heeft aan de basis gestaan van de oprichting van de Molenstichting Midden- en Oost-Groningen in maart 2015 en heeft vervolgens 6 jaar in het MsMOG-bestuur gezeten met portefeuille technische zaken

(aanspreekpunt) en secretaris van de Technische Commissie

- Heeft als praktijkbegeleider gefunctioneerd bij onze eigen MsMOG-opleiding, als molenstandhouder en lid van de Archiefcommissie

- Was initiatiefnemer van beleidsstukken, jaarverslagen en doel/missie van niet alleen de molenstichting Oldambt maar in de beginjaren ook van de MsMOG

- Heeft jaren bij het Waterschap Hunze en Aa's gewerkt als beleidsadviseur en ook als technisch adviseur van diverse molenstichtingen

Samenvattend:

Grieto de Vries was (is) een autoriteit op cultureel molengebied en bekend in de hele provincie Groningen en ook daarbuiten. Sterker nog, zelfs in Duitsland (het gebied Bunde/Weener/Leer en ten noorden daarvan) kent men hem ook en zijn er wel eens ontmoetingen georganiseerd. En zoals voorzitter Reint Huizenga zegt: "Overal waar ik als bestuurslid en voorzitter van de MsMOG kwam en nog kom, kent men Grieto de Vries."

Voetballertjes vv Siddeburen op avontuur in Stel's Meulen

Tim Smit

Sportieve jeugd beleeft een spannende en smakelijke ochtend in Harkstede

Op zaterdag 28 juni verruilden de jeugdspelertjes van vv Siddeburen hun vertrouwde voetbalveld voor een wel heel andere omgeving: Stel's Meulen in Harkstede. In het kader van het jubileum van de club was er het verzoek gekomen om de jeugdleden een bijzondere ochtend te bezorgen. Dat werd met een volmondig 'ja' beantwoord – en hoe!

Het eerste contact liep via de sponsorcommissie van de club, die aanklopte bij een aantal bestuursleden. Hun enthousiasme werkte zo aanstekelijk, dat de

voorbereidingen vlot van de grond kwamen. Molenaars Eduard Vroom en Harm Kuipers zegden toe, molengids Gerhard Landman werd opgetrommeld en ondergetekende (projectleider) stond klaar, om de sponsorcommissie warm te ontvangen.

Een datum vinden bleek nog even puzzelen vanwege volle toernooikalenders en een andere molen, die in gebruik was voor een cursus moleninstandhouder. Uiteindelijk viel de keuze op Harkstede. Daar stonden de molenaars en gidsen al ruim voor 10.00 uur klaar om de deuren gastvrij open te zetten. Voor eten en drinken was ruimschoots gezorgd – want een eerste indruk maak je maar één keer en die moest natuurlijk perfect zijn.

In de molen keken de voetballertjes, keurig in tenue, hun ogen uit. Molengids Gerhard zorgde voor kippenvel met een spannend verhaal over een oude molenaar die na zijn dood nog rondspookte in de molen. Ondertussen lieten Eduard en Harm vrolijk hun stem horen op de stelling en de maalzolder, terwijl Gerhard de kinderen om zich heen verzamelde, zowel binnen als buiten.

De groep werd slim in tweeën gesplitst om alle aandacht goed te kunnen verdelen. Zo mochten de kinderen op een bascule – heel ouderwets – hun eigen gewicht bepalen. Ook de steile trap was een belevenis: naar beneden kon alleen ruggelings! Tot plezier van de begeleiders stelden de kinderen zelf ook verrassend doordachte vragen. Dankzij de uitgebreide uitleg, die in totaal bijna twee uur duurde, bleef de ochtend boeiend voor

jong én oud!

Halverwege was er een gezellige pauze. Voor de ouders stond koffie klaar, terwijl de jeugd zich tegoed deed aan drinken en spekjes. De club trakteerde daarnaast op plakken cake. Alsof dat nog niet genoeg was, verraste slager Abel Angerman iedereen met stukjes worst. Dat bleek een schot in de roos: voor veel kinderen bleef het niet bij één of twee hapjes, het bord ging keer op keer leeg.

Samen met vv Siddeburen zorgden de molenaars en gidsen van Stel's Meulen voor een vrolijke, smakelijke en leerzame ochtend. De jeugd ging met een ervaring rijker naar huis en ook de vele ouders genoten volop van een bijzondere, gezellige en vooral onvergetelijke morgen.

Verslag schoolbezoek dr. Aletta Jacobs College aan De Ruiten

Tim Smit

Van maandagochtend 30 juni tot en met woensdagochtend 2 juli vond opnieuw het jaarlijkse schoolbezoek van het dr. Aletta Jacobs College uit Hoogezand plaats. In het kader van het project "Verken je Omgeving" trokken tientallen vmbo-brugklassers, onder begeleiding van hun docenten, naar molen De Ruiten. Het bezoek is inmiddels een traditie en telkens weer zijn wij als stichting onder de

indruk van het enthousiasme en de inzet van de leerlingen én hun begeleiders.

Drie ochtenden lang kwamen er per dag twee groepen, gemiddeld bestaande uit meer dan tien leerlingen, vrolijk en stipt op tijd aan op de fiets. De eerste groep verscheen telkens om 9.00 uur, de tweede om 11.00 uur. Het weer werkte mee: het waren drie

zonovergoten dagen tijdens de eerste hittegolf van 2025. Dat maakte het bezoek soms spannend, maar ook extra sfeervol.

Bij aankomst werden de leerlingen verdeeld in drie subgroepen, zodat roulerend ieder zowel een kijkje kon nemen bij Bakkers Meulentje en de omgeving van De Ruiten kon verkennen of de molen zelf uitgebreid kon bezichtigen. De rondleidingen en uitleg werden verzorgd door ondergetekende (coördinator onderwijs), molenaars Koos Uil, Jan Wehrmeijer en Henk Helmantel en de molengidsen Willy Baas, Gerhard Landman en Greetje Schipma. De brugklassers, tussen de 12 en 14 jaar oud, bleken nieuwsgierig en stelden veel vragen. Hoewel ze stoer en eigenzinnig zijn, lieten ze zich met een beetje overtuiging enthousiast meenemen in de verhalen en de techniek.

Een aantal leerlingen durfde zelfs de wieken in te klimmen om vanaf de hoogte hun klasgenoten gade te slaan – tot groot plezier van vooral de meisjes in de groep. Helaas stond de molen stil door windstilte, maar dat maakte de ervaring niet minder bijzonder. Na afloop fietsten de leerlingen door naar de Fraeylemaborg, zodat ze in één ochtend een rijke indruk kregen van het culturele erfgoed in hun omgeving.

Een bijzondere vermelding verdient de prettige en soepele communicatie met de school. Samen met de docenten verliep de organisatie vlekkeloos. Helaas werd één leerling tijdens het bezoek ziek. Dankzij de alertheid van onze vrijwilligers is hij netjes naar huis gebracht. We hopen dat de leerling

inmiddels weer helemaal is opgeknapt.

Ook de duidelijke schoolregel, dat er alleen met gewone fietsen mocht worden gereden, zonder fatbikes, droeg bij aan het rustige karakter van de tocht. Jammer genoeg konden hierdoor enkele leerlingen niet mee, maar we hopen hen later alsnog te mogen ontvangen.

Wij kijken met veel tevredenheid terug op deze dagen, die ooit door Henk Helmantel zijn gestart en die dankzij de inzet van vele vrijwilligers jaarlijks kunnen doorgaan. Als stichting willen we dit graag voortzetten. Kent u scholen in het basis- of voortgezet onderwijs, die ook een waardevol molenbezoek zouden willen ondernemen? Verbind ze gerust met ons! Wij nodigen leraren, ouders en cultuurcoördinatoren van harte uit, contact met ons op te nemen, zodat nog veel meer leerlingen de kans krijgen om ons erfgoed van dichtbij te beleven.

Werken op een molen? Meld je aan!

In het nieuwe jaar biedt de **Molenstichting Midden- en Oost-Groningen (MsMOG)** een unieke kans voor iedereen met passie voor molens en erfgoed.

Vanaf januari 2026 starten we weer met twee bijzondere opleidingen – en jij kunt erbij zijn!

Opleiding tot moleninstandhouder

Leer je snel en ben je handig? In **25 intensieve, maar inspirerende weken** leer je alles wat nodig is om een molen in topconditie te houden: van techniek en onderhoud tot veilig werken. Na deze opleiding kun je **zelfstandig** aan de slag op een van onze molens.

Opleiding tot molenaar (DHM-getuigschrift)

Wil je een stap verder en de eeuwenoude kunst van het malen écht beheersen? Kies dan voor de **internationaal erkende opleiding tot (wind)molenaar**. Deze vakopleiding van ca 30 maanden staat **onder auspiciën van het Gilde van Molenaars**; het **examen en getuigschrift** worden afgelegd bij **De Hollandsche Molen (DHM)**.

Ervaringsverhaal – Jacco de Maat
“Mijn doel was molenaar worden, maar ik had niet elk weekend tijd. Dankzij de opzet bij MsMOG is het gelukt.”

In 2018 raakte ik als technisch commissielid en aankomend gids bij MsMOG betrokken. Mijn doel was molenaar worden, maar elke zaterdag 1,5 à 2 jaar lessen volgen zat er met een jong gezin (twee pubers) niet in.

In 2021 kon ik als laatste kandidaat instromen in de **opleiding tot moleninstandhouder** voor **korenmolens met zelfwichting**. Op **13 mei 2022** slaagde ik als eerste van een groep van vier.

Daarna volgde ik de opleiding **instandhouder poldermolens met Oud-Hollands gevlucht (zeilen)**. Daarmee begon ik medio 2023 en op **9 december 2023** heb ik die ook behaald. Omdat mijn kinderen inmiddels ouder waren en ik gevraagd was te helpen met opleiden, koos ik er óók voor het **DHM-examen** te doen. Op **18 april 2025** slaagde ik.

De **interne MsMOG-opleiding (instandhouder)** en de **Gilde-opleiding met DHM-examen** sluiten binnen MsMOG goed op elkaar aan. Ook als je later elders verdergaat, merk je dat.

Mijn doel om in enkele jaren molenaar te worden zonder alle weekenden vol te plannen, heb ik behaald. Ik werk met veel plezier op de molen en geef (onder auspiciën van een instructeur) les. *Jacco de Maat (54), instandhouder, molenaar en lid van het Leerteam van MsMOG.*

Waarom meedoen?

- ☐ **Samen leren, samen werken** en deel worden van een eeuwenoude traditie
- ☐ **De kosten** van de opleiding tot moleninstandhouder worden door het bestuur van MsMOG **vergoed**
- ☐ **Toelating op basis van geschiktheid én volgorde van aanmelding**

Beperkt aantal plaatsen beschikbaar

Voorlichtingsmiddag

Benieuwd, of dit iets voor jou is? Kom naar onze **voorlichtingsmiddag op zaterdag 29 november 2025** in de molenshuur in Noordbroek. We vertellen alles over inhoud, begeleiding en toekomstmogelijkheden.

- ☐ **Aanmelden:**
secretaris@msmog.nl
- ☐ **Meer informatie:**
www.msmog.nl/115

Grijp deze kans om deel uit te maken van een levend stuk Nederlands erfgoed. Wie weet sta jij over niet al te lange tijd zélf op de stelling — met de **wind in de zeilen!**

De geslaagde Jacco de Maat en instructeur Lex van der Gaag

Prinsjesdag

door Tim Smit en Willy Baas

Groningen bracht molens, muziek en voetbal naar Den Haag

Burgerdeputatie zet provinciale trots in de schijnwerpers op Prinsjesdag

Tim Smit

De Provincie Groningen stelde dit jaar de burgerdeputatie voor Prinsjesdag samen en koos daarbij voor drie bijzondere vrijwilligersorganisaties, die de kracht en veelzijdigheid van de provincie uitdragen. Met trots reisden zij naar Den Haag om het Groningse verhaal landelijk te laten zien.

De **Molenstichting Midden- en Oost-Groningen** bewaart met passie het eeuwenoude molenerfgoed en geeft deze iconen van het landschap een toekomst. Vrijwilligers zorgen ervoor, dat molens niet alleen monumenten blijven, maar levende plekken waar jong en oud het ambacht en de geschiedenis kunnen ervaren. Bestaande uit 55 vrijwilligers met 12 molens in eigen beheer is de molenstichting een biotoop op zichzelf.

Het **queerkoor Zangzaad** laat zien hoe muziek verbindt en ruimte biedt aan diversiteit. Hun optredens staan niet alleen in het teken van zangplezier, maar ook van zichtbaarheid, trots en inclusie. Daarmee brengen zij een krachtige boodschap van saamhorigheid, ver voorbij de provinciegrenzen.

Ook het damesvoetbalelftal van **G.S.V.V The Knickerbockers** maakte deel uit van de burgerdeputatie. Als drijvende kracht

binnen het studentenvoetbal en pionier in de ontwikkeling van het vrouwenvoetbal tonen zij, dat Groningen sportiviteit, energie en vernieuwing ademt.

Met deze drie representatieve organisaties presenteerde Groningen zich in Den Haag als een provincie die cultuur, sport en diversiteit met elkaar verbindt – en daar met recht trots op is.

Prinsjesdag 2025

Willy Baas

16 september was een bijzondere dag voor de MsMOG. De stichting was uitgenodigd om deel uit te maken van de burgerdelegatie van de provincie Groningen voor Prinsjesdag 2025.

De hele delegatie bestond uit 6 leden van Zangzaad, 8 damesvoetbalsters van G.S.V.V The Knickerbockers en 23 MsMOG-ers.

Op 8 september was er al een “voorbespreking” geweest in het Provinciehuis in Groningen met vooral regels wat we niét mochten doen. Maar óók de boodschap “geniet van deze dag!”

Dus op Prinsjesdag om half zeven verzamelen op het Transferium Hoogkerk met een ontbijt met koffie en thee tijdens de busrit naar Den Haag. Ontvangst met koffie en koek in het Provinciehuis van Zuid-Holland door de CvdK Wouter Kolff en CvdK René Paas.

Na een oefenrondje (in de pas, twee aan twee, op armlengte afstand van je voorganger) op weg naar het Lange Voorhout. Hier opgesteld

in een rij, links en rechts van de laan, precies tegenover diegene naast wie je had gelopen, met de hakken op een op de grond gespannen draad, wederom op armlengte van je buurman.

Zo hebben we uren gestaan, op de been gehouden door water, druivensuiker en een stroopwafel. We hadden geluk met het weer, we hebben wel buitjes gehad maar zijn niet verregend.

De stoet kwam vlak voor onze neuzen langs. Veel paarden, veel amazones, veel militairvertoon, alles goed verzorgd en blinkend gepoetst. Wij stonden echt eerste rang.

De troonrede was op een groot scherm te volgen, na afloop kwam de hele ceremoniële stoet in omgekeerde volgorde weer voor onze voeten langs.

Wij, in het gelid, lopend terug naar het Provinciehuis, waar ons een uitgebreide en uitstekend verzorgde (late) lunch wachtte.

Om half vier werd de bus weer voorgereden. Na een voorspoedige terugreis stonden we om half zeven weer op het Transferium in Hoogkerk, van waar ieder zijns weegs ging.

Voor herhaling vatbaar, maar voor die herhaling moeten we nog 12 jaar geduld oefenen. Pas dán is de provincie Groningen weer aan de beurt voor het organiseren van de burgerdelegatie voor Prinsjesdag.

Het was een vermoeiende, zeer geslaagde maar zeker ook indrukwekkende dag.

Spectaculair erfgoed bij molen Entrepriese in Kolham

Tim Smit

Op 2 en 3 augustus was molen de Entrepriese in Kolham het toneel van iets bijzonders: het Erfgoedstpektakel streek er neer met de voorstelling *Door het Oog van de Molen*. Dit rondreizende erfgoedcircus was een samenwerking tussen meerdere landelijke organisaties: initiatief van BOEi en De Hollandsche Molen, uitgevoerd door Studio Engine Off, Holy Dirt en theatermaker Aleksej Ovsiannikov. Tijdens de twee voorstellingen vloeiden traditie en moderne technologie samen tot een unieke ervaring.

Het Erfgoedstpektakel gaf vooraf aan, dat de organisatie alles zelf zou regelen, maar een aanspreekpunt vanuit de Molenstichting was wel noodzakelijk. Willy Baas nam die taak op zich.

De voorstelling *Door het Oog van de Molen* had als doel, de eeuwenoude techniek van

de molen op een vernieuwende manier te presenteren. Van mei tot oktober 2025 reisde de productie door het land, waarbij telkens een iconische molen centraal stond. Bezoekers beleefden de molen niet alleen met hun ogen, maar met moderne middelen zoals VR-brillen, drones en geluidseffecten.

In Kolham stonden 30 ouderwetse geel-wit-gestreepte strandstoelen klaar en bij iedere stoel een VR-bril en koptelefoon. Tijdens het aanmeten van de bril klonk er live pianomuziek op de achtergrond. Je waande je meteen al in een andere wereld, zogauw je de VR-bril op had. Je zweefde door de nok van de molen, voelde de wind langs de wiken en belandde in droombeelden waar natuur en mechaniek in elkaar overvloeiden. Het publiek werd ondergedompeld in een universum waarin molen, landschap en mens één geheel vormden. Een fantastische

Bezoekers ervaren een toneelstuk in virtual reality; door het oog van de molen

ervaring, of zoals projectleider Willy Baas het verwoordde: "Een VR-bril opzetten en dit ervaren is een hele belevenis en écht de moeite waard." Bijzonder was bovendien, dat elke voorstelling werd aangepast aan de kenmerken van de specifieke molen en zijn omgeving. Zo kreeg de Entreprise haar eigen versie van het spektakel.

Helaas verliep niet alles vlekkeloos. Omdat Kolham voor de landelijke organisatie wat ver weg bleek te liggen, werd het lastig om vooraf alles ter plekke door te nemen. Daardoor vielen sommige afspraken anders uit dan verwacht en moest er op de dag zelf nog geïmproviseerd worden. Bovendien werkte het weer niet mee en zat het publiek op de zolder i.p.v. buiten, waardoor niet iedereen

toegang had. En helaas liet de communicatie over de voorstelling, die niet doorging, te wensen over.

Naast bovenstaande biedt de Molenstichting ook haar excuses aan aan de naaste buren van de Entreprise voor het gebrek aan voorafgaande afstemming.

Maar ondanks dit overheerst het positieve gevoel. Voor de Molenstichting was het leerzaam en bijzonder om aan zo'n evenement mee te doen. "Eigenlijk kostte het ons zelf weinig werk, terwijl de theatermakers het meeste hebben gedaan. Voor ons was het een unieke ervaring – en die nemen we mee de toekomst in."

